

OBSAH

PREDSLOV	5
ÚVOD	10
Konceptia tvorivo-humanistickej výchovy ako základné východisko nového poňatia výchovy (THV systém)	11
Vzťah THV systému k špeciálnej pedagogike a špeciálnemu školstvu	16
Pojem výchovy	19
Pojem metódy, programu	19
Prehľad delenia metód výchovy	20
Model rozvoja psychických funkcií a procesov osobnosti v systéme THV	22
1. STRATÉGIE KOGNITIVIZÁCIE OSOBNOSTI	27
1.1. Zlepšenie myslenia a riešenia problémov pomocou algoritmov a heuristiky	27
1.2. Metódy rozvíjania kognitívnych funkcií	29
1.3. Metóda tezaurov	30
1.4. Metakognitívne zručnosti	31
1.5. Práca s informačnými fondami	31
1.6. Metódy persúázie	32
1.7. Taxonómie kognitívnych funkcií	40
2. STRATÉGIE EMOCIONALIZÁCIE OSOBNOSTI	47
2.1. Afektívne taxonómie	49
2.2. Rogersovský prístup k emocionalizácii	51
2.3. Výchovné štýly ako stratégie výchovy	58
2.4. Iné prístupy k citovej výchove	63
3. STRATÉGIE MOTIVÁCIE OSOBNOSTI	71
3.1. Aktivizácia a motivácia pomocou úloh	77

3.1.1.	Rozvoj motivácie pomocou komplexného rozvoja poznáacích funkcií.....	77
3.1.2.	Motivujme a aktivujme, čo najviac žiakov na optimálny čas vyučovania, alebo výchovy.....	78
3.1.3.	Náročnosť úloh a výchova kapacity pre úlohy.....	78
3.1.4.	Kolektívnosť úloh.....	80
3.2.	Motivovanie pomocou hodnotenia	81
3.2.1.	Vytvorte príležitosť, aby ste mohli každé dieťa pochváliť.....	81
3.2.2.	Hodnotte najmä významné veci.....	82
3.3.	Metóda kauzálnych atribúcií	86
3.4.	Metóda vzťahových rámcov	88
3.5.	Motivácia pomocou aktivizujúcich metód a stratégií výchovy a vyučovania	90
3.6.	Motivácia na základe sekvenčných analýz.....	91
3.7.	Motivovanie pomocou rozvíjania aspirácií	92
3.8.	Metódy posilňovania správania.....	93
	A. Princípy a metódy posilňovania existujúceho správania	93
	B. Metódy a princípy na vytvorenie nového správania	94
	C. Metódy na udržanie nového správania	95
	D. Metódy na zastavenie nevhodného správania	96
	E. Metódy modifikácie emociálneho správania	97
3.9.	Výcvikové motivačné programy	99
3.9.1.	Program McClellanda a Atkinsona – Harvardský program	99
3.9.2.	Program rozvoja motivácie R. de Charmsa – Washingtonský prístup	104
3.9.3.	Iné programy rozvíjania motivácie	107

4. STRATÉGIE SOCIALIZÁCIE

	– prosociálna výchova	110
4.1.	Tvorba efektívnej výchovnej skupiny	111

4.2.	Metódy zmien postojov	116
4.3.	Situačné a inscenačné metódy výchovy.....	120
4.4.	Metódy exemplifikácie	124
4.5.	Metódy výcviku asertívneho správania	128
4.6.	Transakčná analýza	135
4.7.	Sociálno-psychologické výcviky	139
4.8.	Metódy výchovnej komunikácie	144
4.9.	Klíma v skupine a metódy jej zmeny	155
5.	STRATÉGIE AXIOLOGIZÁCIE OSOBNOSTI	161
5.1.	Teoretické východiská C. Rogersa	161
5.2.	Axiologizácia a pedagogika	168
5.3.	Metódy axiologizácie	173
	Metóda „žalujem – obhajujem – súdim“ (ŽOS)	180
	Metóda konštruktívnej hádky	181
5.4.	Výchova k ľudským právam, mieru, právam dieťaťa	185
6.	STRATÉGIA KREATIVIZÁCIE OSOBNOSTI	
	– výchova k tvorivosti	189
6.1.	Teoretické východiská	189
6.2.	Metódy motivovania k tvorivosti	193
6.3.	Taxonómia tvorivých úloh podľa R. D. Gehlbacha	193
6.4.	Metódy rozvíjania tvorivosti	196
6.5.	Heuristická metóda G. Polyu	198
6.6.	Metóda brainstormingu A. F. Osborna	199
6.7.	Synektika W. J. J. Gordona	204
6.8.	Heuristická metóda Matrice explorácie	205
6.9.	Heuristika IDEALS G. Nadlera	207
6.10.	INVENTIKA – heuristická metóda Fustierovcov.....	209
6.11.	Metódy na odstraňovanie alebo minimalizáciu bariér tvorivosti	212

7. OSOBNOSŤ TVORIVÉHO VYCHOVÁVATEĽA-UČITEĽA A METÓDY CELOŽIVOTNÉHO SEBAROZVÍJANIA.....	216
ZÁVER	221
LITERATÚRA	223
MENNÝ REGISTER	228

MENNÝ REGISTER

- Adams, J. L. 211, 213
Alberty, L. 108
Alexová, S. 144
Alschuler, A. 101
Amonašvili, Š. A. 170
Aspy, D. N. 68
Asajev, V. A. 108
Atkinson, J. W. 99, 102
- Balcar, K. 141
Ballachey, E. L. 116
Bakalář, E. 144
Baturin, N. A. 171
Bažány, M. 10
Beleš, L. 128, 131, 135
Bellack, A. 219
Berlyne, D. E. 80, 81, 95
Berne, E. 138
Bloom, B. S. 12, 25, 43, 45, 77, 166
Borák, M. 124, 197
Borg, W. 219
Božovičová, L. I. 108
Bybee, R. W. 178
- Capponi, V. 68, 130, 134, 135
Carnegie, D. 39
Combs, A. 16
Crutchfield, S. 116
- Demosténes 144
Doblajev, L. P. 170
Drewer, J. 110
- Ďurič, L. 104
- Ellis, A. 70
Erikson, E. H. 71, 76
- Fensterheim, E. 128
Festinger, L. 119
Fisher, D. L. 55, 155
Flanagan, J. 121
Flanders, N. A. 61, 219, 220
Frankl, V. E. 70
Frasser, B. J. 55, 155
Freinet, C. 56
Freud, S. 124
Fromm, E. 8, 211
Furman, A. 220
Fustier, M. 209, 211
Fustierová, B. 209, 211
- Galbraith, R. E. 175, 176, 178
Gehlbach, R. D. 193
Ghiselin, B. 71
Gordon, T. 204
Gordon, W. J. J. 211
Grác, J. 32
Guilford, J. P. 45, 108, 110, 166
- Hanel, J. 107
Heckhausen, H. 107
Hermochová, S. 140, 144
Heward W. L. 17
Hlavsa, J. 189, 212
Hrabal, V. 81
Hošek, V. 108
Honzák, R. 134
Hovland, C. I. 118

- Charles, C. M. 64
Charms, R. 104, 156
- Jakobson, I. P. 108
Jones, T. M. 175, 176, 178
Jurčová, M. 212, 215
- Kamenský, I. 108
Kanade, H. M. 101
Kant, I. 149
Kellyová, C. 130
Kelley, H. H. 108
Kohl, D. A. 101
Kohlberg, G. L. 125, 172, 178
Kondáš, O. 66, 98
Kožnár, J. 140
Kratwohl, D. R. 50, 51
Krech, D. 116
Krug, S. 107
Krumboltz, J. D. 93
Krumboltzová, H. B. 93
Křivohlavý, J. 140
- Labáth, V. 144
Lange, O. 185, 186
La Rochefoucault, F. 124
Lennhoff, G. F. 63
Linhart, J. 108, 113, 139
Lohr, A. 128
- Maier, N. R. F. 124
Malach, A.
Man, F. 81, 108
Mandel, W. 118
Masia, B. B.
Maslow, A. 16, 71, 72, 73, 75, 213
McClelland, D. C. 72, 99, 100, 102
- McGregor, D. W. 114
Mehta, P. 101
McIntyre, J. 101
Mellibrud, J. 55, 156
Míček, L. 67
Milan, M. 67, 219
Mistrík, J. 145
Morgun, V. S. 170
- Nadler, G. 91, 207, 208, 211
Novák, T. 68, 130, 134, 135
Novotná, V. 134
- Olivar, R. R. 127, 130
Orlansky, M. D. 17
Osborn, A. 199, 202, 211
Osterhout, J. M. 202
Osvaldová, L. 212
- Pavelková, I. 81
Peaková, J. E. 114
Perlaki, I. 108, 139
Peterson, P. 57
Philips, D. 197
Piaget, J. 12, 25, 41, 42, 43, 77
Pigors, J. 121
Pigorsová, F. 121
Pilkiewicz, M. 60
Polya, G. 91, 198, 199
Portier, J. 14
Povilejko, R. P. 205
- Rank, O. 51
Rathus, M. 128
Reisman, J. M. 141
Rheinberg, F. 14, 89
Roebuck, F. N. 68

- Rogers, C. 16, 51, 57, 66, 68, 100,
160, 161, 165, 166, 169, 213
- Rousseau, J. J. 149
- Samuhelová, M. 157
- Sedlák, J. 139
- Schmalt, H. D. 55
- Slater, W. L. 128
- Slavin, M. 108
- Smékal, V. 167
- Smith, M. J. 128, 131
- Sokrates 91
- Spranger, E. 167
- Sund, R. B. 178
- Svobodová, M. 130
- Šošová, H. 108
- Štefanovič, J. 64
- Švajcar, V. 90
- Tabot, D. 101
- Taylor, I. A. 191
- Tollingerová, D. 12, 25, 77, 219
- Torrance, E. P. 213
- Turek, I. 90, 186
- Vacek, P. 175
- Vališová, A. 135
- Vaněk, M. 108
- Vygotskij, L. S. 59
- Weiner, B. 107
- White, R. W. 113
- Williams, F. E. 13, 50, 51
- Winter, D. C. 100
- Zelina, M. 12, 142, 144, 189, 215,
220
- Zelinová, M. 144, 189
- Zerfoss, F. L. 124
- Zwicky, F. 211